

STORTINGET

Innst. 222 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:91 S (2022–2023)

Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Abid Raja, Freddy André Øvstegård og Hege Bae Nyholt om seksualitetsundervisning i skolen

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen utarbeide mål om et nasjonalt kompetanseløft for seksualitetsundervisning i barnehage og skole, som også inkluderer kjønns-, relasjons- og seksualitetsminoriteter.
2. Stortinget ber regjeringen gå i dialog med utdanningsinstitusjonene for å få integrert seksualitetsundervisning som en større del av utdanningsløpet ved de profesjonene som jobber tett på barn og unge. Rammeplanene ved de aktuelle utdanningene må gjennomgås, slik at de kan sette ansatte i barnehage og skole i stand til å gi sine elever god og helhetlig seksualitetsundervisning.
3. Stortinget ber regjeringen utarbeide felles retningslinjer for god seksualitetsundervisning for hele oppvekstfeltet – fra barnehage til videregående skole, inkludert voksenopplæringen. Stortinget anbefaler at retningslinjene bør inneholde anbefalinger om når seksualitetsundervisning bør skje, og hvor mye tid som er anbefalt å sette av per trinn, samt hvilke tema som bør gjennomgås.

4. Stortinget ber regjeringen vurdere å styrke skolehelsetjenesten med øremerkede midler til heltidsstillinger for helsesykepleiere, slik at alle kommuner og fylker minst kan oppfylle normtallene for helsesykepleiere i skolen.
5. Stortinget ber regjeringen vurdere å opprette flere studieplasser for helsesykepleiere.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Steinar Krogstad, Sigurd Myrvoll, Lise Selnes og Elise Waagen, fra Høyre, Margret Hagerup, Kari-Anne Jønnes og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet, Maren Grøthe og Aud Hove, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Rødt, lederen Hege Bae Nyholt, og fra Venstre, Abid Raja, viser til representantforslaget. Kunnskapsminister Tonje Brenna har uttalt seg om forslaget i brev av 15. februar 2023. Brevet følger som vedlegg til innstillingen. Komiteen har avholdt skriftlig høring i saken. Det har kommet inn 13 innspill til komiteen.

Komiteen mener det er viktig at barn og unge får en god og trygg seksualundervisning i skolen. Skole- og barnehageeier har det overordnede ansvaret for å oppfylle samfunnsmandatet og formålet i barnehage og skole slik det går frem av rammeplanene for barnehage og SFO og læreplanverket for Kunnskapsløftet, LK20.

Komiteen merker seg statsrådens uttalelse, hvor det blant annet fremholdes at skolen skal drive god opplæring i seksualitet og sette det inn i en ramme som skaper gode holdninger og fremmer likeverd og respekt. Komiteen viser til at seksualitetsopplæringen inngår som kompetansemål på flere trinn og i flere fag. I tillegg er temaer som kjønn, seksualitet og grensesetting en del av det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet, mener det er viktig med god kvalitet på seksualitetsundervisningen og at lærere har kompetanse i faget det undervises i. Høsten 2020 tok skolene i bruk det nye læreplanverket LK20. De nye læreplanene har en bred tilnærming til seksualitetsopplæringen. Det handler om reproduksjon og seksuelt overførbare sykdommer, men også tema som identitet, seksuell orientering, grensesetting, kultur og teknologi. Seksualitetsopplæringen inngår som kompetansemål på flere trinn og i flere fag. I tillegg er temaer som kjønn, seksualitet og grensesetting en del av det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring.

Rammeplan for barnehagen slår fast at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av blant annet kjønn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Gjennom arbeid med fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser. Personalet skal bidra til at barna blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser. Det er de ansatte i barnehagene som må bruke sitt faglige skjønn til å tilrettelegge for dette.

Flertallet viser til at det er barnehage- og skoleeier som har ansvar for at barnehager og skoler har nødvendig og relevant kompetanse for å ivareta målene i rammeplanen og læreplanverket. Det er i dag flere nasjonale satsinger som hver for seg og sammen bidrar til å styrke de ansattes kompetanse. Disse ordningene er innrettet slik at det er barnehage- og skoleeiere som vurderer behovet for kompetanse og prioriterer kompetanseutvikling for å ivareta disse behovene, sammen med ansatte i barnehager og skoler og ofte i samarbeid med universiteter og høyskoler. Flertallet viser til at behovet for kompetanse varierer mellom ulike barnehager og skoler, og mener det er klokt at de nasjonale ordningene gir rom for å møte lokale behov for etter- og videreutdanning.

Flertallet vil fremheve at det i formålsparagrafen for grunnskolelærerutdanningene står at utdanningene skal bygge på opplæringsloven og gjeldende læreplaner for grunnopplæringen. Det innebærer at alle lærere som utdannes, skal kunne undervise etter gjeldende læreplaner. Når rammeplanene i dag vektlegger at kandidatene skal ha kompetanse om barn og unges utvikling, likestil-

ling, identitetsarbeid og vold og seksuelle overgrep, er dette en sterk føring om at alle lærere skal ha slik kompetanse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har styrket det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten med 45 mill. kroner og bevilget 15 mill. kroner til drift og etablering av et kompetansemiljø for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen har varslet at det skal legges frem en opptrappingsplan for helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Disse medlemmer viser til at regjeringen nylig la frem en handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold. Planen inneholder 49 tiltak for å sikre rettigheter, bedre livskvalitet og økt aksept for kjønns- og seksualitetsmangfold. Planen adresserer blant annet behovet for kompetanse i skolene om kjønns- og seksualitetsmangfold.

Disse medlemmer er opptatt av å øke utdanningskapasiteten for helsesykepleiere og andre spesialsykepleiere og viser til at regjeringen i tilleggsnummeret til statsbudsjettet for 2022 tildelte midler til 300 nye studieplasser for sykepleierutdanning og videreutdanning i sykepleie. Disse medlemmer er opptatt av å finne løsninger på hindringer for å øke utdanningskapasiteten, herunder mangel på praksisplasser.

Disse medlemmer mener at vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep er alvorlig kriminalitet og utgjør et stort samfunnsproblem. Disse medlemmer ser frem til at regjeringen legger frem den varslede opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at fagfornyelsen Kunnskapsløftet, som ble gjennomført av regjeringen Solberg, har bidratt til oppdaterte læreplaner. Disse medlemmer peker på at de nye læreplanene ikke har virket lenge, og at de har oppgradert innhold knyttet til blant annet kjønn og seksualitet. Disse medlemmer viser også til den store satsingen på etter- og videreutdanning for lærere over hele landet, som har gitt skoleeier anledning til å gi lærere kompetanseheving. Videre peker disse medlemmer på at det er skoleeiers ansvar å sørge for høy kvalitet i undervisningstilbudet til elevene samt tilgang på god og riktig kompetanse i kommunen. Skoleeier har stort handlingsrom når det gjelder å legge til rette for variert og interessant undervisning i alle fag, og disse medlemmer viser til at det finnes mange gode eksempler på kommuner som tenker nytt og gjør nytte av flere profesjoner, for eksempel helsesykepleiere, i undervisningen i enkelte fag for å bringe inn andre perspektiver. Disse medlemmer mener det er svært viktig at barn og unge over hele landet har tilgang på

god og relevant seksualundervisning, og at det er viktig at denne undervisningen legger stor vekt på grensesetting. Disse medlemmer viser til at fagfornyelsen også har noen gjennomgående tema i skolen, deriblant folkehelse og livsmestring samt demokrati og medborgerskap. Disse rommer mye, og disse medlemmer mener det vil være relevant å trekke inn tema som er belyst i Ungdata-undersøkelsen i deler av de temaene. Disse medlemmer har tillit til at skoleeier og den enkelte skole ivaretar seksualundervisningen på en god måte iht. vedtatte læreplaner.

Disse medlemmer mener det er viktig å ha seksualitet og grensesetting som tema også i barnehagen, for å bidra til at barn blir kjent med egen kropp og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Videre er det viktig å forsterke innsatsen mot mobbing, vold, trakassering og diskriminering i skole og barnehage, og disse medlemmer viser til viktigheten av å styrke laget rundt eleven gjennom hele opplæringsløpet. Disse medlemmer mener en styrking av en helhetlig seksualitetsundervisning – herunder reproduktiv helse, kjønns mangfold, LHBT+, kropp og grensesetting, slik fagfornyelsen legger opp til – er et viktig grunnlag for å skape økt mellommenneskelig forståelse og å legge til rette for økt trygghet og trivsel.

Videre vil disse medlemmer vise til høringsuttalelsen fra Redd Barna. Redd Barna understreker i sin uttalelse

«viktigheten av en god seksualitetsundervisning når det kommer til å forebygge vold og overgrep mot og mellom barn og unge. Å gi barn kunnskapen om sunn seksualitet, grenser, vold og overgrep, bidrar til at de føler seg tryggere på å snakke om dette. Da får de bedre forståelse for egne og andres grenser og terskelen blir lavere for å fortelle, dersom de selv eller noen de kjenner opplever vold eller overgrep».

Disse medlemmer mener også at Redd Barna har et poeng når det gjelder at ansatte i skole og barnehage skal ha oppdatert og relevant kunnskap, og at det derfor er viktig at det finnes gode etter- og videreutdanningstilbud.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre viser til forslaget og vil peke på behovet for å bedre seksualitetsundervisningen i skolen. Disse medlemmer påpeker at ufrivillige seksuelle handlinger i dag er et samfunnsproblem. Disse medlemmer viser videre til Ungdata-undersøkelsen fra 2022, som viser at tolv prosent av jentene og tre prosent av guttene i videregående skole har blitt presset eller tvunget til seksuelle handlinger eller samleie. Rapporten avslører i tillegg at 20 prosent av jentene og åtte prosent av guttene har opplevd ufrivillig seksuell beføling. Disse medlemmer anser dette som svært alvorlige og urovekkende funn. Disse medlemmer mener

det er problematisk at mange barn og unge henter sin kunnskap om seksualitet fra den digitale verden med porno som den mest sentrale kilden. Disse medlemmer ønsker å understreke at porno gir barn og unge et skadelig og feilaktig bilde av hva seksualitet og seksuelle handlinger er. Porno skaper et inntrykk av at vold og tvang er en sentral del av seksuelle handlinger. Disse medlemmer viser videre til at både lærere og elever ønsker å endre seksualitetsundervisningen. Dette kom frem i en undersøkelse som Sex og samfunn lanserte i februar 2022. Dette er den største kartleggingen av seksualitetsundervisningen i skolen som noensinne har blitt gjennomført. Disse medlemmer viser til at nesten halvparten av elevene ikke opplevde at kvaliteten på seksualitetsundervisningen i skolen var god. Syv av ti elever rapporterte at de ønsket seg mer seksualitetsundervisning. Av de 1 000 lærerne som svarte, ønsket tre av fem mer seksualitetsundervisning i skolen. Kun 22 prosent av lærerne mente at kvaliteten på seksualundervisningen var tilfredsstillende. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at det er helt nødvendig å forbedre seksualitetsundervisningen i skolen.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide mål om et nasjonalt kompetanseløft for seksualitetsundervisning i barnehage og skole, som også inkluderer kjønns-, relasjons- og seksualitetsminoriteter.»

«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med utdanningsinstitusjonene for å få integrert seksualitetsundervisning som en større del av utdanningsløpet ved de profesjonene som jobber tett på barn og unge. Rammeplanene ved de aktuelle utdanningene må gjennomgås, slik at de kan sette ansatte i barnehage og skole i stand til å gi sine elever god og helhetlig seksualitetsundervisning.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide felles retningslinjer for god seksualitetsundervisning for hele oppvekstfeltet – fra barnehage til videregående skole, inkludert voksenopplæringen. Retningslinjene bør inneholde anbefalinger om når seksualitetsundervisning bør skje, og hvor mye tid som er anbefalt å sette av per trinn, samt hvilke tema som bør gjennomgås.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å styrke skolehelsetjenesten med øremerkede midler til heltidsstillinger for helsesykepleiere, slik at alle kommuner og fylker minst kan oppfylle normtallene for helsesykepleiere i skolen.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere å opprette flere studieplasser for helsesykepleiere.»

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet støtter behovet for en styrking av seksualundervisningen. Dette medlem mener også at dette kan være med på å øke bevisstheten og kunnskapen om seksuelle overgrep og annen uønsket adferd. Dette medlem vil også vise til den offentlige debatten som pågikk sommeren 2022 etter at det kom frem at skolebarn ned i åtte-årsalderen hadde blitt bedt om å skrive ned hvilket kjønn de følte seg som. Dette skapte et stort engasjement blant foreldre og andre om balansegangen mellom opplæring på et viktig felt og hva som kan bidra til forvirring hos unge aldersgrupper, og dette medlem mener at denne debatten illustrerte varsomheten som må utvises overfor de unge aldersgruppene, ettersom barn i barneskolen og barnehager ikke nødvendigvis har forutsetninger for å kunne reflektere rundt alle spørsmål på det som er et krevende og sensitivt område. Dette medlem vil nok en gang understreke viktigheten av en styrket og god seksualundervisning og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre et nasjonalt kompetanseløft innenfor seksualundervisning, herunder økt bevissthet rundt seksuelle overgrep og lignende.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at seksualundervisningen skal bidra til kunnskap/opplæring, og at det vises spesiell varsomhet overfor de yngre aldersgruppene (barneskolen og barnehager).»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere å styrke skolehelsetjenesten med øremerkede midler til heltidsstillinger for helsesykepleiere, slik at alle kommuner og fylker minst kan oppfylle normtallene for helsesykepleiere i skolen.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen vurdere å opprette flere studieplasser for helsesykepleiere.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utarbeide mål om et nasjonalt kompetanseløft for seksualitetsundervisning i barnehage og skole, som også inkluderer kjønns-, relasjons- og seksualitetsminoriteter.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gå i dialog med utdanningsinstitusjonene for å få integrert seksualitetsundervisning som en større del av utdanningsløpet ved de profesjonene som jobber tett på barn og unge. Rammeplanene ved de aktuelle utdanningene må gjennomgås, slik at de kan sette ansatte i barnehage og skole i stand til å gi sine elever god og helhetlig seksualitetsundervisning.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utarbeide felles retningslinjer for god seksualitetsundervisning for hele oppvekstfeltet – fra barnehage til videregående skole, inkludert voksenopplæringen. Retningslinjene bør inneholde anbefalinger om når seksualitetsundervisning bør skje, og hvor mye tid som er anbefalt å sette av per trinn, samt hvilke tema som bør gjennomgås.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen gjennomføre et nasjonalt kompetanseløft innenfor seksualundervisning, herunder økt bevissthet rundt seksuelle overgrep og lignende.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sikre at seksualundervisningen skal bidra til kunnskap/opplæring, og at det vises spesiell varsomhet overfor de yngre aldersgruppene (barneskolen og barnehager).

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:91 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg, Abid Raja, Freddy André Øvstegård og Hege Bae Nyholt om seksualitetsundervisning i skolen – vedtas ikke.

Oslo, i utdannings- og forskningskomiteen, den 14. mars 2023

Hege Bae Nyholt

leder

Elise Waagen

ordfører

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget

Deres ref

Vår ref

Dato

23/359-

15. februar 2023

Representantforslag nr. 91 S (2022-2023)

Det er barnehage- og skoleeier som har det overordnede ansvaret for å oppfylle samfunnsmandatet og formålet i barnehage og skole, slik det går frem av rammeplanene for barnehage og SFO og læreplanverket Kunnskapsløftet LK20. Eierne har også ansvar for at barnehager og skoler har nødvendig og relevant kompetanse for å ivareta disse målene.

Samtidig støtter nasjonale myndigheter opp om ansvaret til barnehage- og skoleeiere gjennom tilbud om kompetanseutvikling. Jeg mener det er viktig at lærere har kompetanse i faget det undervises i. Det er i dag flere nasjonale satsinger som hver for seg og sammen bidrar til å styrke de ansattes kompetanse, blant annet videreutdanning, tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling og veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere. Disse ordningene er innrettet slik at det er barnehage- og skoleeiere som vurderer behovet for kompetanse og prioriterer kompetanseutvikling for å ivareta disse behovene, sammen med ansatte i barnehager og skoler og ofte i samarbeid med universiteter og høyskoler. Nasjonale myndigheter har altså gått bort fra nasjonale satsinger og kompetanseløft på bestemte fagområder og tema.

Jeg mener dette er et klokt prinsipp. Det er eierne og de ansatte i barnehager og skoler som best kjenner sine behov for kompetanseutvikling og som selv må gjøre disse prioriteringene. Jeg har tillit til at kommunene og andre eiere prioriterer etter- og videreutdanning ut fra sine behov, samtidig som de begrunner tiltak i sentrale kvalitetsmål og relevant forskning - til det beste for barn og unge. Jeg har også tillit til at universiteter, høyskoler og andre fagmiljø har relevant kunnskap for å styrke kompetansen til ansatte i barnehage og skole, slik at de kan møte endringer og behov i og utenfor barnehagen og skolen. Jeg mener derfor det kan være uheldig å utarbeide nye mål om et nasjonalt kompetanseløft for seksualitetsundervisning i

barnehage og skole, utover målene som allerede er i rammeplanen for barnehage, læreplanverket LK20 og rammeplanen for lærerutdanningene.

Utvalget for etter- og videreutdanning har lagt fram et forslag til et nytt system for kompetanse- og karriereutvikling i NOU 2022: 13 *Med videre betydning*. Utvalget foreslår å forsterke prinsippet om å gi eiere, barnehager og skoler større handlingsrom til å prioritere kompetanseutvikling ut fra sine kompetansebehov og at ikke staten skal bestemme hvilke fagområder eller tema barnehager og skoler skal jobbe med. Jeg vil vurdere forslagene i NOU-en og lytte til høringsinnspillene, og utvikle et nytt system for etter- og videreutdanning, som skal bidra til å utvikle kvaliteten i barnehager og skoler enda bedre. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med dette arbeidet.

Rammeplaner for lærerutdanningene er forskrifter fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Rammeplanene beskriver overordnet hvilket læringsutbytte kandidatene skal ha etter fullført utdanning. Føringer om at lærerutdanningene skal ivareta seksualitetsundervisning på en god måte, ligger fast, selv om rammeplanene ikke omtaler enkeltemner som studentene skal undervises i. Universiteter og høyskoler har faglig autonomi, og regjeringen har startet et arbeid for å redusere detaljnivået i rammeplanene for lærerutdanningene. Å gi nye, detaljerte føringer om enkelttemaer i rammeplanene er ikke i tråd med denne utviklingen. I formålsparagrafen for grunnskolelærerutdanningene står det at utdanningene skal bygge på opplæringsloven og gjeldende læreplaner for grunnopplæringen. Det innebærer at alle lærere som utdannes, skal kunne undervise etter gjeldende læreplaner. Når rammeplanene i dag vektlegger at kandidatene skal ha kompetanse om barn og unges utvikling, likestilling, identitetsarbeid og vold og seksuelle overgrep, er dette en sterk føring om at alle lærere skal ha slik kompetanse.

På nivået under rammeplanen finnes nasjonale retningslinjer, som utarbeides som et samarbeid mellom lærerutdanningsinstitusjonene. Kropp, seksualitet og kjønn er særlig omtalt i nasjonale retningslinjer for naturfag og samfunnsfag i grunnskolelærerutdanningene. Nasjonale retningslinjer er førende for fagplanene som universiteter og høyskoler utarbeider selv. Det er universiteter og høyskoler som bestemmer hvordan og på hvilken måte de vil ivareta kompetanse om seksualitetsundervisning.

Rammeplan for barnehagen slår fast at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av blant annet kjønn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Gjennom arbeid med fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser. Personalet skal bidra til at barna blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser. Det er de ansatte i barnehagene som må bruke sitt faglige skjønn til å tilrettelegge for hvordan de vil gjøre dette. Det ligger imidlertid ikke i oppdraget til barnehagene å gi undervisning og opplæring på samme måte som i skolen, og det vil derfor ikke være riktig å utvikle retningslinjer for praksis i barnehagene utover det som er definert i rammeplanen.

I representantforslaget vektlegges det at læreplanverket skal være en helhetlig ramme for seksualitetsundervisningen som framhever positiv seksualitet som helsefremmende og forebyggende mot psykiske og fysiske plager. Samtidig legger forslagstillerne vekt på at en undersøkelse viser at tolv prosent av jentene og tre prosent av guttene i videregående skole har blitt presset eller tvunget til seksuelle handlinger eller samleie. I denne sammenheng vil jeg vise til at regjeringen arbeider med en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

Skolen skal drive god opplæring i seksualitet, og sette det inn i en ramme som skaper gode holdninger og fremmer likeverd og respekt. Høsten 2020 tok skolene i bruk det nye læreplanverket LK20. De nye læreplanene har en bred tilnærming til seksualitetsopplæringen. Det handler om reproduksjon og seksuelt overførbare sykdommer, men også tema som identitet, seksuell orientering, grensesetting, kultur og teknologi. Seksualitetsopplæringen inngår som kompetansemål på flere trinn og i flere fag. I tillegg er temaer som kjønn, seksualitet og grensesetting en del av det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring.

Læreplanene alene gir ikke god seksualitetsundervisning, men de gir rammer og setter mål. God og helhetlig seksualitetsundervisning handler også om hvordan lærerne planlegger og gjennomfører opplæringen. Læreplanene i de ulike fagene har kompetansemål uten tidsangivelse for hvor mye tid man skal bruke på de enkelte målene. På denne måten kan lærerne og skolene bruke sitt faglige skjønn til å tilrettelegge, tilpasse og aktualisere undervisningen til sine elever slik at de kan nå målene i de ulike fagene. Dette gjelder også seksualitetsopplæringen.

For å bidra til god undervisning om kjønn og seksualitet har Utdanningsdirektoratet, på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, utviklet en støtteressurs. Støtteressursen viser hvordan temaene kjønn og seksualitet er del av LK20 både i grunnskolen og i videregående opplæring. Den kan brukes av skolens ansatte som utgangspunkt for planlegging og felles refleksjon. Støtteressursen er utviklet i samarbeid med Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Jeg mener at vi ikke skal styre når og hvordan lærerne legger opp undervisningen i de ulike fagene, utover de rammene som læreplanene gir. Det er viktig at vi har tillit til at skolene og lærerne utøver sitt faglige skjønn til det beste for elevenes læring og utvikling.

Barn og unge er et av denne regjeringens viktigste satsningsområder og helsestasjons- og skolehelsetjenesten er kanskje den viktigste tjenesten for denne målgruppen. Vi har derfor fra 2023 styrket det øremerkede tilskuddet til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten med 45 mill. kroner. Vi har videre bevilget 15 mill. kroner til drift og etablering av et kompetansemiljø for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Miljøet er forankret ved FHI og skal lokaliseres i Levanger. Kompetansemiljøet omfatter alle tjenestens områder, inkludert seksuell- og reproduktiv helse. Vi har også varslet i Hurdalsplattformen at vi vil legge frem en opptrappingsplan for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. For å se helheten i tjeneste-

tilbudet skal opptrappingsplanen inngå i Opptrappingsplan psykisk helse, Folkehelsemeldingen og i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Det foreligger ikke normtall for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, men Helsedirektorat har utarbeidet et verktøy for blant annet kommuner for beregning av bemanning i tjenesten [Verktøy for beregning av bemanning i helsestasjons- og skolehelsetjenesten - Helsedirektoratet](#). Helsedirektoratet publiserer også på sine hjemmesider årsverkstall for de ulike deltjenestene i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

I tillegg har regjeringen lagt frem en Opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Med denne planen ønsker vi å bistå kommunene i deres arbeid med å løse personellmangelen både på kort og lang sikt. Dette vil også kunne ha betydning for personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Økt omfang av heltid er helt sentralt i håndteringen av mangelen på personell i tjenestene. Her vil vi se på tiltak som legger til rette for best mulig bruk av tilgjengelig personell. Det kan handle om oppgavefordeling, delte stillinger og retten til heltidsjobb for å sikre økt forutsigbarhet i tjenestetilbudet til den enkelte. Heltid/deltid er også ett av temaene i mandatet til Helsepersonellkommissjonen. Kommisjonens NOU ble lagt frem 2. februar. I henhold til mandatet skal det gjøres rede for årsaker til og bruk av deltid innenfor de ulike profesjonene, herunder i hvilken grad deltid er frivillige eller ufrivillig. Det skal også pekes på strukturelle endringer som kan redusere deltidsbruk.

I tilleggnummeret til statsbudsjettet for 2022 tildelte regjeringen midler til 300 nye studieplasser til sykepleierutdanning og videreutdanning i sykepleie. I tildelingsbrevet for 2022 ba regjeringen universiteter og høyskoler (som har sykepleierutdanning) å omdisponere 200 studieplasser til sykepleierutdanning innenfor egen budsjetttramme. Regjeringen er opptatt av å øke utdanningskapasiteten for helsesykepleier og andre spesialsykepleiere. En forutsetning for kapasitetsøkning er tilstrekkelig tilgang og kapasitet på praksisplasser, fagpersoner og lokaler til simulering- og ferdighetstrening ved utdanningsinstitusjonene. Kunnskapsdepartementet har gitt Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse i oppdrag å kartlegge utvikling i opptak, gjennomføring, kandidatproduksjon og praksisplasser i sykepleierutdanning (grunnutdanning), anestesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsykepleie utdanningene og i jordmor- og helsesykepleierutdanning. Resultatet av kartleggingen vil være viktig i Kunnskapsdepartementets videre arbeid med å øke kapasiteten i disse utdanningene.

Med hilsen

Tonje Brenna

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur

